

Paasch-assistentie op 13 (?) april 1915 te Teuven en Remersdael

Wij zouden dan samen erop uittrekken ter assistentie, Pater Philibertus Sweep en ik, hij naar Teuven, ik naar Remersdaal. Te 'S Gravenvoeren zou een rijtuig staan om ons naar genoemde dorpen te brengen. Wij gingen nogal bijtijds van huis omdat wij een kleinen omweg over Moelingen wilden maken, in plaats van direct van Eijsden naar 'S Gravenvoeren te gaan. P. Philibertus was namelijk tamelijk nieuwsgierig om Moelingen, waarover den laatsten tijd zooveel gesproken was, eens te zien. Te circa 12. ^u passeerden wij den grens bij het Witte huis en sloegen rechtsaf naar M. Toen we daar uitgekeken waren, namen we de richting 'S Gravenvoeren.

Onderweg zagen wij een groot bord en daarop met groote letters: "Alleen voor militairen toegankelijk" maar vol vertrouwen op onzen nogal duur betaalden pas, gingen we gerust verder. Uit een huis, uitpuilend van soldaten, werden we vriendelijk gegroet, en een wachtpost praatte nog gezellig met ons over zijn vrouw en kinderen en zijn ijzeren kruis en weet ik al wat – en allen lieten ons gemoedelijk verder gaan. Maar jawel! nauwelijks kwamen wij 'S Gravenvoeren binnen, of twee tot de tanden gewapende Duitschers kwamen op ons af met de vraag of wij wel wisten dat we van de verboden weg afkwamen? Dat wisten wij natuurlijk (?) niet. Niemand had ons gewaarschuwd. Na veel ditje en datjes was 't eind van het lied, dat we maar mee moesten. Dat ging naar een huis en in dat huis naar een kamer vol wapentuig. Daar verscheen een kortgeknipte hoogwaardigheid en vroeg onze passen. Hij er mee weg, zeker naar een nog hooger baas en na een kwartiertje terugkomend beduidde hij ons, dat we, ter beslissing, naar den ritmeester in Warsage moesten. Vaarwel rijtuig! Onvriendelijk waren ze niet, maar gezellig ook niet. We kregen een soldaat mee en toen naar Warsage. Het was bepaald snikheet en die vent liep als een pas gesmeerden motor en 't ging gemeen berg op. Ik liep een beetje achter en P. Philibertus was maar aan het Duitsch praten als een geboren Berlijner. Onderweg zagen we troepen Russische krijgsgevangenen aan 't werk voor den nieuwen spoorlijn van Aken naar Luik, meen ik. Eindelijk, hoe laat 't toen was weet ik zoo juist niet meer, ik denk zoo tegen 3. u 3½ ^u, vonden we te Warsage onzen ritmeester, precies een plattelandsgeneesheer! Passen vertoond! Of we dan toch dat bord niet gelezen hadden? Nu ja, maar we meenden dat onze passen overal op pasten. Enfin, we mochten dan verder gaan. Op onze vraag of hij, voor alle zekerheid, zijn stempel op onze passen wilde zetten, nu dat stuivertje wilde hij niet wisselen. Hij had zijn stempel op zijn kantoor en op onze aanbieding om daarheen mee te gaan, herinnerde hij zich opeens, dat het stuk was en in reparatie. Hij wilde of durfde niet want hij speelde verstoppertje. Maar hij was toch zo welwillend ons tot buiten Warsage te brengen en bij afscheid te zeggen: "Nu altijd maar rechttoe." Op onze vraag hoe ver nog? een uur? krabte hij zich eens achter zijn ooren. "Een uur? Twee uur, drie uur, misschien nog meer." Nu het was toch geen onvriendelijke knul.

Meermalen hebben wij langs den weg in 't gras gezeten. P. Philibertus had dan een koninkrijk over voor een pot bier, ik twee! Maar we konden [aan] geen koninkrijken hopen te raken. Onze vriend de ritmeester passeerde ons in een auto met

nog andere officieren en groette beleefd. Wat zal hij wel van die twee monniken, gezeten aan den weg, gedacht hebben?

Om kort te gaan, want mijn cahier is bijna vol, zoo ongeveer acht uur in den avond waren we te Remersdaal en P. Philibertus, die dadelijk verder ging, circa 9 ^u in Teuven. En we waren toen zoo moe en zoo dorstig want sinds elf ^u in den morgen waren we op pad en hadden niets te eten gehad dan een taaie wandeling van zooveel uren. P. Philibertus had dien avond (het was Goede Vrijdag) te Teuven moeten preeken, maar toen hij wegbleef had de pastoor maar kruisweg gehouden en zijn parochianen gezegd: "De pater zal wel zijn aangehouden."

De Paaschdagen verliepen rustig. Paaschmorgen na de Hoogmis ben ik P. Philibertus wezen opzoeken. Hij vertelde mij, dat er in Teuven veel Katholieke soldaten lagen. Ook de Commandant was Katholiek. Zij hadden hun Paschen gehouden. En de Protestantse soldaten hadden hem gevraagd op 't Paaschfeest te willen preeken (wat hij niet van plan was) maar dan in 't plat, dan hadden zij er ook wat aan. Hij heeft dat gedaan maar of er van 't "plat" veel is terechtgekomen betwijfel ik wel een beetje.

De burgemeester van Remersdaal, Baron von ? [*Fürstenberg*], was genaturaliseerd Belg maar Duitscher van origine. Twee zijner zonen waren officier in 't Duitsche leger. Die goede man had, als zijne gemeentenaren last ondervonden hadden van Duitschen kant en zich daarover bij hem beklagden, eeuwig en altijd den magere troost: "Ja, ach het is krieg." Maar toen zijn landgenoten, zonder hem daarin te kennen, dwars door zijn bezitting, den spoorlijn Aken-Luik hadden aangelegd en hij dat allesbehalve genoeglijk vond, hoorde hij het van alle kanten: "Ja ach het is krieg, Heer Baron!"

Nadat onze werkzaamheden waren afgedaan, moesten wij weer terug, maar wij hadden geen pas. Maar P. Philibertus wist er wel wat op. Ik zou hem in den morgen komen halen, dan kwamen wij bij Slenaken wel de grenzen over want daar lagen zijn Duitsche vrienden! Ik eerst nog in Remersdaal de hoogmis gezongen, een hapje gegeten en toen op weg naar Teuven. Daar eerst nog wat gerust en toen met goede moed op pad naar de grenzen. Die wilden we maar leuk passeeren, maar ho!maar. Heel vriendelijk maar ook heel positief vroeg de schildwacht ons om even naar den Commandant te gaan. Dat gedaan. Passen werden gevraagd. Die hadden we natuurlijk niet. Berlijn in gevaar! De Commandant was of hield zich ziek. Een Feldweibel, iemand als een grootmoeder, was tussenpersoon. We kregen den gemoedelijken raad notabene terug te gaan waar we over de grenzen gekomen waren te Eijsden. Uren loopen en het regende en werd al betrekkelijk laat. Hun wil was goed maar ze durfden blijkbaar niet. Om als te beduiden dat het: "neen" geen vitten of zoeken was, bracht die Feldweibel een groot boek met voorschriften. Toen verloor hij 't spel, want P. Philibertus, die goed Duits sprak en goed van den tongriem gesneden is, bewees hem, dat ons geval, waarvan ze toch zelf ook op de hoogte waren, niet in die voorschriften te vinden was. Nu, (na nieuwe consultatie met den onzichtbaren Commandant) het einde was: grootmoeder Feldweibel gaat stram in 't midden van het vertrek staan en gebaart plechtig: "Nu kunt U gaan of over Verviers en daar een pas halen – eerste gebaar – of over Moelingen – tweede